

5 korakov do finančnega uspeha

triglav
skladi

Kazalo

- 1 PRIDOBITE INFORMACIJE
- 2 RAZMISLITE O SVOJIH ŽELJAH
- 3 PREMIŠLJENO NAČRTUJTE
- 4 IZBERITE SPREJEMLJIVO TVEGANJE
- 5 SPREMLJAJTE SVOJO NALOŽBO

Ko vstopamo v svet vlaganja v vzajemne sklade, ne vstopamo samo v svet donosov, ampak tudi v **svet čustev in razmišljanja** o naložbah.

V nadaljevanju boste spoznali ključne korake na poti do finančnega uspeha ter **številne dragocene nasvete finančnih strokovnjakov Triglav Skladov**, ki so koristni tako za začetnike kot tudi za izkušenejše vlagatelje.

Si želite privarčevati več, pa ne veste, kako?

Preberite knjižico in jo vzemite v roke vsakokrat, ko boste v dilemi glede varčevanja.

Obstaja **več načinov, kako lahko ustvarimo premoženje**. Lahko se bogato poročimo, podedujemo bogastvo ali zadenemo na loteriji. Obstaja pa še en način, dostopen vsem – **varčevanje**.

Ob besedi varčevanje običajno najprej pomislimo na **varčevanje v banki**. Drži, hranjenje denarja na bančnem računu je ena najenostavnejših in najvarnejših oblik varčevanja, toda **hkrati tudi ena najmanj donosnih**. Običajno ne pokrije niti izgube vrednosti zaradi inflacije.

Kaj pa druge možnosti?

Varčevanje v vzajemnih skladih je podobno enostavno kot varčevanje v banki, hkrati pa ponuja veliko prednosti pred drugimi oblikami plemenitenja sredstev.

Kje je trik?

Varčevanje z vlaganjem v vzajemne sklade je enostavno, zahteva pa **osredotočen in discipliniran pristop**. Vse o tem boste izvedeli v nadaljevanju.

Nasvet strokovnjaka

Nasveti vlagateljem so preprosti, hkrati pa niso nikoli zares enostavni. Lahko jih sprejmete za svoje, jih dosledno upoštevate ter dosežete in ohranite finančno neodvisnost. Disciplinirano vlaganje v vzajemne sklade vam to omogoča. Pustite, da vas naši finančni svetovalci informirajo in opremijo z nasveti, nato pa lahko začnete.

Razmislite, zakaj in za kaj želite varčevati

Koliko želite privarčevati in kakšen je vaš cilj? **Želite višji donos ali večjo varnost naložbe?** Vas vodi želja po hitrem zaslužku ali misel na dolgoročno, stabilno rast? Na ta vprašanja si morate odgovoriti popolnoma iskreno.

Na svetu je ogromno vlagateljev, ki so 100-odstotno prepričani, da znajo bolje investirati kot drugi. **Tudi vas je morda kdo že prepričeval v izjemno priložnost za visoke donose brez tveganja.** Ste mu verjeli?

Treba je povedati jasno in glasno: **visokih donosov brez tveganja ni.**

Premislite, kaj želite z naložbo doseči

Preden se odločite za vlaganje, je pomembno, da sami ali skupaj s finančnim strokovnjakom **ocenite pričakovan donos in tveganja naložbe.** Vsak vlagatelj se namreč mora zavedati, da ima trg svoje vzpone in padce, ki se dogajajo ciklično.

Svet kapitala je pravzaprav svet čustev, ki človeka marsikdaj silijo v odločitve, ki v tistem trenutku niso optimalne. Osnovni čustvi, ki poganjata kapitalske trge, sta dve: strah in pohlep. **Strah pred izgubo in pohlep oziroma želja po več.** Ne ena ne druga skrajnost ni dobra.

Statistika kaže, da se kljub vsemu mnogi vlagatelji **preveč odločajo na podlagi čustev in premalo na podlagi podatkov.** Da torej kupujejo takrat, ko cene delnic naraščajo in prodajajo, ko cene delnic padajo. Ali povedano drugače: ko bi morali biti previdni, so pohlepni, ko bi bilo koristno, da so pohlepni, pa so previdni.

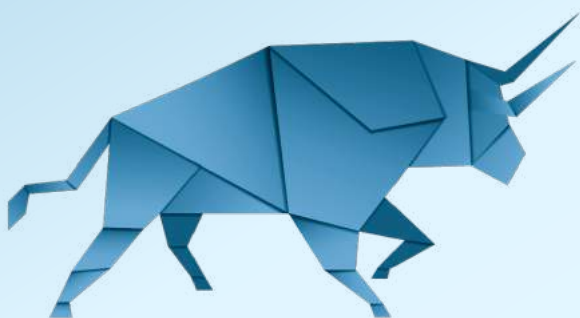
Prav takšno odločanje na podlagi čustev najpogosteje pripelje do razočaranja.

Če se želite izogniti tej pogosti napaki, naredite dvoje:

1 Ohranite mirno kri in se spomnite na dolgoročni načrt varčevanja, ki ste ga pripravili na začetku. **Vedno bo prihajalo tudi do padcev**, a če boste ravnali preudarno in se izogibali odločitvam na podlagi čustev, bo čas delal v vašo korist.

2 Izkoristite moč podatkov in statistike. Kupujte večkrat in v rednih časovnih razmikih, tako pri rastočem trendu bika kot pri padajočem trendu medveda.

Bikovski trend

Optimistično obdobje, v katerem tečaji delnic v glavnem rastejo, s tem pa raste tudi zaupanje vlagateljev v trg.

Medvedji trend

Pesimistično obdobje, v katerem tečaji delnic v glavnem padajo, s tem pa upada tudi zaupanje vlagateljev v trg.

Poglejmo primer

Ko se odločimo za plemenitenje svojega denarja, je **pomembno, da razmišljamo dolgoročno**. Koristno je izdelati in zapisati strategijo, ki vključuje:

1. natančno opredeljen znesek, ki smo ga pripravljani vložiti;
2. natančno opredeljeno obdobje vlaganja;
3. natančno opredeljeno stopnjo (še sprejemljivega) tveganja.

Zlato pravilo vlaganja v vzajemne sklade pravi, da vlagamo denar, ki ga v tem trenutku ne potrebujemo. V primeru, ki ga uporabljamo za prikaz optimalnega načina vlaganja, bomo tako za naložbo v sklade vsak mesec namenili 100 evrov, ki bi sicer ostali na bančnem računu.

PRVI MESEC je vrednost enote premoženja (VEP) sklada 10 evrov. **S 100 evri smo torej kupili 10 enot in začeli uresničevati svoj cilj.** Ničesar še nismo pridobili in ničesar izgubili.

Če pa predpostavimo, da je na vidiku obdobje medveda – pesimistično obdobje, ko tečaji delnic v glavnem padajo – je situacija naslednja:

V NASLEDNJEM MESECU je VEP padel na 8 evrov, kar pomeni, da smo lahko za mesečni znesek 100 evrov kupili nadaljnjih 12,5 enot premoženja. Zaradi padca vrednosti smo sicer nejevoljni in spremljamo razmere na trgu.

V TRETJEM MESECU je VEP še naprej padal in dosegel 5 evrov. Strah je povsem razumljiv čustven odziv, a ker **poznamo statistiko in vemo, da čas dela za nas**, kljub temu kupimo dodatnih 20 enot premoženja.

ČETRTI MESEC se je VEP dvignil na 7 evrov, kar pomeni, da kupimo dodatne 14,3 enote.

NAŠ IZKUPIČEK JE: ko je VEP padel z 10 na 5 evrov, nam je intuicija sporočala, da smo izgubili kar 50 odstotkov. **Znak za alarm in umik? Nikakor.** V resnici se je naložba znižala z vloženih 300 na 212,5 evra, torej je bil padec precej manjši (-29 odstotkov).

In kaj se je nato zgodilo po četrtem mesecu, ko se je VEP vrnil na 7 evrov? Skupno smo v tem času vložili 400 evrov, VEP je padel za 30 odstotkov, vrednost naše investicije pa kljub temu znaša 397,53 evra.

REZULTAT: Kljub vmesnemu padcu nismo izgubili skoraj ničesar. Če se v petem mesecu VEP vrne na 10 evrov, bo naše premoženje ob novem mesečnem vplačilu 100 evrov znašalo 668 evrov, kar je **33,6 odstotkov več**, kot če bi teh 500 evrov (5x 100 evrov) pustili ležati na bančnem računu.

Vlaganje v sklade je tek na dolge proge

Ker se na padec nismo odzvali čustveno in kljub medvedjemu trendu nadaljevali z načrtovanimi mesečnimi vplačili, **smo dolgoročno pridobili**. Vse številke izvrstno prikaže spodnja preglednica.

	Skupaj vloženo	VEP	Št. enot	Vrednost našega vložka	Naš občutek
1. mesec	100	10 EUR	10	100,0 EUR	😊 Ničesar nismo izgubili, ničesar pridobili.
2. mesec	200	8 EUR	10 + 12,5	180,0 EUR	😞 Nejevolja.
3. mesec	300	5 EUR	22,5 + 20	212,5 EUR	😱 Jeza in strah.
4. mesec	400	7 EUR	42,5 + 14,3	397,6 EUR	😬 Situacija v resnici sploh ni tako kritična!
5. mesec	500	10 EUR	56,8 + 10	668,0 EUR	😊 Pridobili smo!

Nasvet strokovnjaka

Pri naložbah naj vas nikoli ne vodijo čustva. Kadar ste pohlepni ali prestrašeni, je velika verjetnost, da boste naredili napako. Kupujte tako pri biku kot pri medvedu, in to večkrat. Tako boste dosegli učinek dobrega povprečja. Nikoli ne lovite fantastično visokih donosov, kajti skladi so namenjeni dolgoročnemu in stabilnemu plemenitju vašega premoženja.

Kako lahko zmanjšate finančno tveganje pri vlaganju, če visokemu tveganju niste naklonjeni?

Razpršite svoje premoženje. Star pregovor pravi, da nikoli ni dobro vseh jajc nositi v isti košari. Pri vlaganju je enako.

Naložba v vzajemne sklade je vaš **prvi korak k razpršenemu vlaganju**, saj boste z njo bistveno ublažili učinke nihanj na finančnih trgih, ki se dogajajo ciklično.

Vzajemni skladi namreč delujejo tako, da sredstva vlagateljev **vlagajo v veliko število vrednostnih papirjev**. Takšno razpršenost in s tem varnost naložbe bi posameznik, ki sam kupuje delnice, obveznice in instrumente denarnega trga, zelo težko dosegel.

Običajno so posamezni skladi oblikovani tako, da so specializirani za eno vrsto vrednostnih papirjev, na primer delnice, obveznice ali instrumente denarnega trga. Poznamo pa tudi mešane sklade, ki vlagajo v več različnih vrst vrednostnih papirjev. **Pri teh je razpršenost naložbe torej dvojna.**

1 Vzajemni skladi, specializirani za eno vrsto naložb

- delniški
- obvezniški
- nepremičninski
- skladi denarnega trga

2 Mešani vzajemni skladi, ki vlagajo v več vrst naložb in pri katerih je razpršenost dvojna

- konzervativni (več obveznic in instrumentov denarnega trga)
- dinamični (več delnic)
- uravnoveženi (enakomerna razelitev med delnicami in obveznicami)

Varnost vloženih sredstev lahko torej dodatno povečate z vlaganjem v več vzajemnih skladov z različno naložbeno strukturo in različnim profilom tveganja. S tem sredstva še dodatno razpršite, ali če si izposodimo prisodobo iz pregovora, **jajca porazdelite v še več košar.**

Osnovno pravilo vlaganja

Čim višji so pričakovani donosi, višje je tveganje. Če ne želite preveč tvegati, naj bodo visoko tvegani vzajemni skladi v naložbenem portfelju le dodatek oziroma nekakšna popestritev, nikakor pa naj ne predstavljajo najpomembnejšega dela portfelja.

Kadar bodo nekateri od vzajemnih skladov po donosu precej presegali druge, se lahko pojavi intuitivna želja, da bi povečali delež premoženja v hitro rastočih skladih in zmanjšali naložbe v počasneje rastočih. Toda treba je vedeti, da **skozi čas donos vsake naložbe gravitira k povprečju**, zato se ekstremni donosi (ali izgube) sčasoma vrnejo proti pričakovanim povprečnim vrednostim.

Sklad, ki danes izjemno hitro raste, je istočasno lahko tudi sklad, ki bo že jutri dosegal nižjo donosnost od ostalih – in seveda obratno.

Naj se vam ne zgodi, da bi zaradi strahu danes poceni prodajali jutrišnje zmagovalce in zaradi pohlepa drago kupovali jutrišnje poražence.

Hitro in nepremišljeno »skakanje« med skladi je **podobno kot »skakanje« iz ene v drugo čakalno vrsto pred blagajno v trgovini**. Nobenega zagotovila ni, da boste na drugi blagajni prej na vrsti. Še več, lahko se zgodi, da se bo prav na blagajni, kjer gre trenutno hitreje, že kmalu vse skupaj zelo upočasnilo.

Nasvet strokovnjaka

*Svojo naložbo vedno razpršite in tako zmanjšajte tveganje. Sami pri sebi razmislite in se odločite, **kakšno tveganje ste pripravljeni sprejeti tako finančno kot osebno**, ter koliko časa lahko pogrešate vložena sredstva. Na podlagi takšnega razmisleka nato investirajte svoje premoženje v več vzajemnih skladov z različnimi naložbenimi politikami. In vedno, kadar slišite informacije o donosih, zahtevajte tudi podatke o tveganju.*

Pre den vložite v vzajemne sklade, odgovorite na vprašanja:

- Kaj želim doseči z vlaganjem?
- Ali sem naklonjen(-a) tveganju?
- Za kako dolgo obdobje nameravam vložiti sredstva?

Upoštevati je treba, da je plemenitenje premoženja na kapitalskih trgih tek na dolge proge. **Z leti bo dejanska donosnost vse bližje in bližje pričakovani donosnosti (povprečju),** pri čemer ni nujno, da bo v kateremkoli obdobju tudi v resnici enaka pričakovani.

Če je pričakovana letna donosnost določenega sklada 7 odstotkov, bo dejanska donosnost na dolgi rok – denimo 10 let – blizu te vrednosti. Nerealno pa bi bilo pričakovati, da bo takšna donosnost dosežena vsako leto. **Kakšno leto bo lahko višja, drugo leto nižja,** dolgoročno pa bo znašala v povprečju okrog 7 odstotkov.

Prav zato sta pri vlaganju v sklade pomembni **vztrajnost in doslednost,** ki izničita ekstreme.

Nasvet strokovnjaka

Ne posnemajte nespametnih vlagateljev in ne kupujte naložb, ki so v zadnjih obdobjih dosegale bistveno višji donos od pričakovanega, ter ne prodajajte tistih naložb, katerih donos je bil precej nižji od predvidenega. Vse se bo prej ali slej vrnilo k povprečju. Če se kljub temu pojavita negotovost ali dvom, se pogovorite s svojim finančnim svetovalcem in preprečite morebitne napačne odločitve.

Kaj pomeni vlaganje v vzajemni sklad?

Ko denar vložite v vzajemni sklad, s tem ne kupite točno določenega prihodnjega donosa, temveč **priložnost doseganja donosov, ki se bodo dolgoročno zelo verjetno gibali v pričakovanih mejah.**

Podatku, ki govori o tem, v kolikšni meri vrednost naložbe niha, torej raste ali pada, pravimo **volatilitnost ali nihajnost**. Ta pojem pomeni tveganje, torej tisti del vlaganja, ki ga marsikateri vlagatelj spregleda ali podceni.

PRIMER: Če je pričakovana donosnost sklada 12 odstotkov, njen standardni odklon oz. nihajnost pa 10 odstotkov, lahko v dveh tretjinah prihodnjih obdobjih pričakujemo, da bo donosnost sklada med 22 odstotkov v dobrih obdobjih ($12\% + 10\% = 22\%$ = pričakovani donos + en standardni odklon) in dvema odstotkoma v slabših obdobjih ($12\% - 10\% = 2\%$ = pričakovani donos - en standardni odklon). Hkrati pa lahko skoraj z gotovostjo v vseh obdobjih pričakujemo donos v razponu med 32 odstotki ($12\% + 10\% + 10\% = 32\%$ = pričakovani donos + dva standardna odklona) in - 8 odstotki ($12\% - 10\% - 10\% = -8\%$). **Sklad z višjim standardnim odklonom pomeni višjo nihajnost in s tem višje tveganje.**

Nasvet strokovnjaka

*Kadar vlagate v vzajemne sklade, **se pozanimajte o pričakovani nihajnosti, tj. o tveganju.** Preverite tudi, kako jo je sklad odnesel v zadnjem slabem obdobju na kapitalskih trgih. Pri tem upoštevajte mnenje Henryja J. Kaiserja, ki pravi, da je vsaka težava zgolj priložnost v delovnih oblačilih. **Naložbe bodo vedno nihale.** To je neizogibno dejstvo, vgrajeno v srž finančnega premoženja. Na to morate biti pripravljeni. Čim bolj bo naložba tvegana, tem večja bosta nihanje in praviloma tudi pričakovana donosnost. Pridejo tudi časi, ko je donosnost dela premoženja negativna. A če boste dovolj vztrajni, **se vse prej ali slej vrne k pričakovanemu povprečju.***

Premišljeno, razpršeno in brez skrajnosti

Odločitev, kakšna je za vas sprejemljiva raven tveganja, naj bo premišljena. **Običajno velja, da nobena skrajnost ni dobra.** Visoko tvegana naložba sicer obeta višje donose, a hkrati prinaša tudi večje tveganje za izgubo – in seveda obratno.

Za vlagatelja, ki želi **stabilno in srednjeročno plemeniti svoja sredstva**, je zato priporočljivo, da glavnino prihrankov vloži v nizko do srednje tvegane sklade, manjši delež v sklade s srednjim tveganjem, desetino ali še manj pa v naložbe z višjim tveganjem.

S takšno razpršenostjo **poskrbite za relativno varno naložbo**, hkrati pa si pustite možnost za udeležbo pri visokih donosih bolj tveganih naložb.

Preudarno, dolgoročno, mirno

Mediji imajo radi udarne informacije. Razmere na dinamičnih in včasih nepredvidljivih kapitalskih trgih pogosto izkoriščajo za vroče novice, a le tisti dan, ko se zgodijo. Kaj se dogaja kasneje, ko se stvari vrnejo v običajne tirnice, ni več zanimivo.

Če se odločite za vlaganje, je pomembno, da **ne podležete psihološkemu pritisku**, ki ga ustvarjajo nekateri mediji ter bolj ali manj anonimni spletni uporabniki.

Osredotočite se na naložbene cilje, ne na poročanje medijev in zapise na spletnih forumih. Poleg tega vas bo vsakodnevno spremljanje rezultatov naložbe pripeljalo v nepotreben stres, še zlasti v obdobju, ko bo donosnost negativna.

Izognite se skušnjavi stalnega spremljanja grafov in števil. Nervoza, morda celo strah vas lahko pripravita do tega, da boste sprejeli napačno odločitev. Ne pozabite, **vlaganje v sklade je maraton, ne šprint na 100 metrov.**

Zato ostanite mirni in preudarni takrat, ko vrednosti padajo, pa tudi takrat, ko hitro rastejo. **Strah in pohlep sta vaša največja sovražnika** pri vlaganju.

Ne začnite zasledovati kratkoročnih ciljev na račun dolgoročne naložbene strategije. To sicer ne pomeni, da ne smete občasno prevetriti svojega portfelja in ga po potrebi dopolniti ali prilagoditi novim razmeram. A preden to storite, se posvetujte s finančnimi strokovnjaki, ki imajo ustrezno distanco do vsakodnevnega dogajanja.

Nasvet strokovnjaka

*Svojo naložbo vedno razpršite in tako zmanjšajte tveganje. Sami pri sebi razmislite in se odločite, **kakšno tveganje ste pripravljeni sprejeti tako finančno kot osebno**, ter koliko časa lahko pogrešate vložena sredstva. Na podlagi takšnega razmisleka nato investirajte svoje premoženje v več vzajemnih skladov z različnimi naložbenimi politikami. In vedno, kadar slišite informacije o donosih, zahtevajte tudi podatke o tveganju.*

6 koristi vlaganja v Triglav vzajemne sklade

1. Enostavnost

Za začetek varčevanja je dovolj, da zgolj pristopite in vplačate poljuben začetni znesek.

2. Nižje tveganje

Vaša naložba je razpršena, kar zmanjšuje tveganje in omogoča doseganje razmeroma visokih donosov.

3. Preudarno upravljano premoženje

Vaša sredstva v portfelju so dnevno učinkovito upravljana na podlagi analiz finančnih podatkov in aktivnega prerazporejanja sredstev v okviru naložbene politike posameznega sklada.

4. Stalna likvidnost

Sredstva niso vezana, zato jih lahko vsak trenutek pretopite v gotovino.

5. Preglednost

Vrednost enote premoženja je vsak dan objavljena v dnevnem časopisju in na spletnem mestu triglavskladi.si.

6. Nizki stroški in davčne ugodnosti

Sredstva so naložena na kapitalnem trgu, vendar brez visokih transakcijskih stroškov nakupa vrednostnih papirjev.

Triglav Skladi d.o.o.
Slovenska cesta 54
1000 Ljubljana

T: (01) 300 73 00
E: info@triglavskladi.si
www.triglavskladi.si

Predstavljenih informacij v publikaciji ne gre obravnavati kot ponudbo oziroma povabilo k ponudbi za nakup ali prodajo v sporočilu obravnavanih finančnih instrumentov oziroma naložbenih skupin. Sporočilo ne predstavlja naložbenega priporočila oziroma investicijskega svetovanja, saj ne upošteva investicijskih ciljev, finančne situacije in specifičnih potreb osebe, ki se je na kakršenkoli način seznanila z delom ali celotno vsebino te publikacije. Vse informacije, ki so podane in uporabljene v tej publikaciji, temeljijo na javnih podatkih, pridobljenih iz virov, za katere je Družba razumno ocenila, da so verodostojni na dan njihove objave. Kljub temu Družba ne jamči za točnost, celovitost in popolnost v priporočilu uporabljenih oz. predstavljenih informacij ter ne prevzema nobene odgovornosti za morebitne posledice, ki bi izhajale iz njihove uporabe. Pred nakupno odločitvijo se posvetujte s finančnim svetovalcem in izdelajte svoj naložbeni profil. Publikacija je predmet avtorske in drugih oblik zaščite intelektualne lastnine v skladu z veljavno zakonodajo.